

Sygn. akt IV CSK 325/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z wniosku M. B.

przy uczestnictwie E. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś. poprzednio E. Spółki Akcyjnej w Ś.

o ustanowienie służebności przesyłu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 listopada 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 12 lutego 2015 r., sygn. akt II Ca 1120/14,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W niniejszej sprawie wnioskodawca zaskarżył postanowienie Sądu II instancji skargą kasacyjną, a jako uzasadnienie zawartego w niej wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołał się na występowanie na jej tle istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzeby wykładni przepisów budzących wątpliwości. Istotne zagadnienie prawne wskazane przez skarżącego sprowadza się do tego, czy w razie zwrotu wywłaszczonej nieruchomości z urządzeniami przesyłowymi kwota wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu powinna obejmować wartość nieruchomości z uwzględnieniem istnienia tych urządzeń. Kwestia ta jednak wątpliwości nie budzi. Sam skarżący dostrzega, że co do niej stan prawny się nie zmienił i jest taki sam pod rządami ustaw z 1958 r., 1985 r. oraz 1997 r.: wynika z niego, że nieruchomość jest zwracana w takim stanie, w jakim się znajduje. Nie ma przy tym znaczenia, czy w chwili zwrotu jest otrzymującemu zwrot właścicielowi znany fakt wpływający na obniżenie wartości nieruchomości. Jeżeli w okresie wywłaszczenia doszło do obniżenia wartości nieruchomości to co najwyżej może wpłynąć na rozliczenie między właścicielem nieruchomości a Skarbem Państwa, np. co do wysokości zwracanego przez właściciela odszkodowania. Bezwzględnie zatem w relacjach z osobami trzecimi, a taki status ma przedsiębiorca przesyłowy wobec relacji wywłaszczeniowej, należy, ustanawiając służebność przesyłu, uwzględnić jako punkt wyjścia wartość nieruchomości obniżoną przez to, co dokonało się w okresie wywłaszczenia. Odmienna interpretacja niezasadnie i bez podstawy prawnej przenosiłaby ciężar finansowy związany z obniżeniem wartości nieruchomości w okresie wywłaszczenia na osobę trzecią, gdy tymczasem powinien go ponosić podmiot dokonujący wywłaszczenia. Wyłącznie zatem względem tego podmiotu właściciel nieruchomości może poszukiwać kompensaty za obniżenie wartości nieruchomości w okresie wywłaszczenia, o ile pozwolą mu na to obowiązujące przepisy prawa. Natomiast zgłaszana w skardze kasacyjnej jako uzasadnienie

wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania potrzeba wykładni przepisów budzących wątpliwości dotyczy art. 305² § 2 k.c. co do sposobu ustalenia wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu. Na tle tej sprawy wnioskodawca domagał się ustalenia wysokości wynagrodzenia płatnego rocznie, co też uczynił Sąd I instancji, natomiast Sąd II instancji zmienił je na wynagrodzenie jednorazowe. Sformułowanie art. 305² § 2 k.c. jest jednak jasne – nie wskazuje ani jednoznacznie rodzaju wynagrodzenia, ani nawet precyzyjnie kryteriów, jakie powinny zostać wzięte pod uwagę przy ustalaniu jego należnej wysokości. Należy zatem przyjąć, że *ratio legis* analizowanego przepisu była taka, aby był on elastyczny, a decyzja w tej mierze zawsze należała do sądu *meriti*, który będzie mógł wziąć pod uwagę całokształt konkretnego stanu faktycznego. Jest to trafne ze względu na trudność z abstrakcyjnym określeniem, w jaki sposób służebność przesyłu może każdorazowo ingerować w prawa właściciela. Należy zatem przyjąć, że nie ma problemu z wykładnią art. 305² § 2 k.c., który pozwala na określenie wynagrodzenia zarówno jako płatnego jednorazowo, jak i płatnego okresowo (np. rocznie).

W skardze kasacyjnej wniesionej w niniejszej sprawie nie została wykazana żadna z okoliczności wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., dlatego Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.